

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 december 2016

1435/2016

Statsrådets förordning om elarbeten och driftsarbeten

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av elsäkerhetslagen (1135/2016):

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om sådana el- och driftsarbeten som avses i 4 kap. i elsäkerhetslagen (1135/2016) samt om behörighetsvillkoren för dem som utför sådana.

2 §

Elarbeten i egen bostad

Sådana närmast anhöriga som avses i 56 § 1 mom. 5 punkten i elsäkerhetslagen är make eller maka samt egna barn eller makens eller makans barn, föräldrar samt mor- och farföräldrar.

Vid certifieringsbesiktningen ska det utredas att den som utför elarbete på en elanläggning i en bostad eller ett bostadshus som innehas av denne själv eller en nära anhörig till denne har den behörighet som krävs enligt lag.

3 §

Grundläggande krav med avseende på utbildning inom elbranschen

De lämpliga yrkesexamina enligt 66—70 och 73 § i elsäkerhetslagen eller de studieprestationer som kompletterar dessa ska innehålla teoretiska studier inom elbranschen enligt 2 mom. motsvarande minst 45 studiepoäng eller 40 studieveckor. Studierna kan vara teoretiska kurser, laboratoriekurser, övningsarbeten, projektarbetsstudier eller andra motsvarande studier. Praktik och lärdomsprov räknas dock inte in i antalet studiepoäng.

Studierna ska bestå av följande ämnesområden, så att studiernas omfattning i varje punkt är minst en studievecka eller 1,5 studiepoäng

- 1) teoretisk elektroteknik och elmätningsteknik,
- 2) elsäkerhetsförfattningar och –standarder,
- 3) säkerheten vid elarbeten,
- 4) elnät i byggnader och eldrift av dem,
- 5) besiktningar som hänför sig till elsäkerheten.

En fristående examen ska motsvara de kunskaper och färdigheter som krävs enligt 1 mom.

4 §

Kompletterande krav och förmildrande omständigheter i fråga om studier inom elbranschen

Den utbildning som krävs för elbehörighet 1 enligt 66 § i elsäkerhetslagen och den utbildning som krävs för begränsad elbehörighet 1 enligt 67 § i elsäkerhetslagen, ska utöver vad som anges i 3 § dessutom omfatta elöverförings- och eldistributionsnät samt högspänningsteknik.

Den utbildning som krävs för elbehörighet 2 enligt 68 § i elsäkerhetslagen, ska utöver vad som föreskrivs i 3 § dessutom omfatta ämnesområdet elöverförings- och eldistributionsnät.

I fråga om de utbildningar som krävs enligt 70 § 1 mom. och 73 § 4 mom. i elsäkerhetslagen räcker det, med avvikelse från bestämmelserna i 3 §, med sådana studier inom elbranschen som omfattar 25 studiepoäng eller 20 studieveckor.

5 §

Grundläggande krav angående erfarenhet av arbeten inom elbranschen

För att intyg över elbehörighet 1 enligt 66 § i elsäkerhetslagen ska kunna erhållas krävs att personen i fråga har minst ett års erfarenhet av arbeten på högspänningsanläggningar. Arbetserfarenheten ska dessutom inbegripa minst ett års tillräckligt omfattande arbetserfarenhet av tillsynsuppgifter i samband med konstruktion, byggande, besiktning, drift eller installation av elanläggningar i fastigheter eller motsvarande objekt.

För att intyg över begränsad elbehörighet 1 enligt 67 § i elsäkerhetslagen ska kunna erhållas krävs att personen i fråga har minst två års erfarenhet av arbeten på högspänningsanläggningar. Arbetserfarenheten ska dessutom inbegripa fyra års tillräckligt omfattande arbetserfarenhet av tillsynsuppgifter i samband med konstruktion, byggande, besiktning, drift eller installation av elanläggningar i fastigheter eller motsvarande objekt.

För att intyg över elbehörighet 2 enligt 68 § i elsäkerhetslagen ska kunna erhållas krävs att minst hälften av den krävda arbetserfarenheten består av tillräckligt omfattande tillsynsuppgifter i samband med konstruktion, byggande, besiktning eller installation av elanläggningar i fastigheter eller motsvarande objekt.

6 §

Beaktande av arbetserfarenhet före den utbildning som utgör behörighetsvillkor

Av den arbetserfarenhet som skaffats före den utbildning som krävs för behörigheten enligt 70 § i elsäkerhetslagen, kan beaktas

1) för intyg över elbehörighet 1, hälften, om arbetserfarenheten skaffats efter avlagd minst tvåårig utbildning som lämpar sig för arbeten inom elbranschen och den har varit tillräckligt omfattande för att ge förtrogenhet med tillsynsuppgifter i samband med konstruktion, byggande, besiktning, drift eller installation av elanläggningar i fastigheter eller motsvarande objekt,

2) för intyg över elbehörighet 2, hälften, om arbetserfarenheten är tillräckligt omfattande för att ge förtrogenhet med elinstallationsarbeten i fastigheter.

7 §

Väsentliga säkerhetskrav i fråga om säkerheten vid elarbeten

Vid de arbeten som avses i 82 § i elsäkerhetslagen ska som väsentliga säkerhetskrav iaktas vad som föreskrivs i bilagan till denna förordning.

1435/2016

8 §

Avvikelse från standarderna

Om avvikelse från standarderna görs med stöd av 85 § i elsäkerhetslagen, ska det av den utredning som utarbetas framgå

- 1) de lösningar som valts för att säkerhetskraven ska uppfyllas,
- 2) en beskrivning av hur lösningarna uppfyller säkerhetskraven,
- 3) individualisering och underskrift av den som utarbetat utredningen.

9 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2017.

Helsingfors den 21 december 2016

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström

Handelsråd Tomi Lounema

VÄSENTLIGA SÄKERHETSKRAV FÖR SÄKERT UTFÖRANDE AV ELARBETEN**1 §. Allmänna krav angående arbetet**

Arbetet ska utföras noggrant och yrkesmässigt utan att riskera någons liv eller hälsa.

Vid arbetet ska sådana arbetsmetoder följas som är vedertagna och som har konstaterats vara säkra. Om arbetet emellertid utförs med en exceptionell eller ny metod, ska de riskfaktorer som eventuellt sammanhänger med denna bedömas särskilt noggrant och beaktas.

Vid arbetet ska de förfaringssätt som ska iakttas i Finland, rådande arbetsförhållanden och elanläggningarnas strukturella egenskaper beaktas.

2 §. Övervakare av elsäkerhet under arbetet

Ledaren av elarbeten ska se till att det för varje arbetsobjekt för elarbeten utnämns en yrkesutbildad person inom elbranschen enligt 73 § i elsäkerhetslagen för att övervaka elsäkerheten under arbetstiden. Den som utses till övervakare av elsäkerheten under arbetstiden kan delta i elarbetet eller utföra arbetet själv.

3 §. Anvisningar och handledning

För elarbeten och driftsarbeten ska vid behov utarbetas skriftliga anvisningar för varje arbetsmetod eller arbete, vilka kompletterar kraven i denna bilaga.

Arbetstagaren ska ges utbildning och handledning så att kunskaperna hela tiden motsvarar kraven i arbetet.

4 §. Arbetsredskap och utrustning

I elarbeten och driftsarbeten samt i arbeten i närheten av en elanläggning som kan orsaka risk för elstöt eller ljusbåge, ska användas säkra arbetsredskap och utrustningar som är avsedda eller annars lämpar sig för arbetet. Redskapens och utrustningens säkerhet ska vid behov säkerställas både innan arbetet inleds och under arbetets gång.

5 §. Elarbeten på spänningsfri elanläggning

Vid utförandet av elarbete ska det säkerställas att den elanläggning på vilken arbeten utförs inte har farlig spänning. Detta krav anses bli uppfyllt, om följande åtgärder vidtas efter att arbetsobjektet identifierats men innan elarbetet inleds:

- 1) arbetsobjektet skiljs på ett tillförlitligt sätt från driftsspänningen i varje riktning för spänningstillförsel,
- 2) det förhindras på ett tillförlitligt sätt att spänningen kan kopplas på till arbetsobjektet under den tid som arbetet pågår,
- 3) det konstateras på ett tillförlitligt sätt att arbetsobjektet är spänningsfritt,
- 4) arbetsobjektet jordas för arbetet med adekvata medel med tanke på sådana fall där objektet sannolikt kan bli spänningsförande på annat sätt än genom normal tillförsel, eller om elanläggningens nominella spänning överstiger 1000 volt eller om det är fråga om en öppen ledning eller en elcentral med högström,
- 5) de spänningsförande delarna i en elanläggning i närheten av arbetsobjektet isoleras på ett tillförlitligt sätt från det område där arbete pågår.

Spänning får kopplas på till en elanläggning som har varit arbetsobjekt först när alla arbeten har avslutats, jordningen för arbetet har hävts och det även i övrigt har säkerställts att det är säkert att koppla på spänningen.

6 §. Elarbeten på spänningsförande elanläggningar

Med avvikelse från 4 § får ett elarbete utföras på spänningsförande delar av en elanläggning (som spänningsarbete), om det medför stor olägenhet att koppla bort elanläggningen från elnätet så att den blir spänningsfri och om arbetet utförs enligt särskilda arbetsmetoder, på så sätt att det inte medför risk för en elstöt eller ljusbåge.

Vid elarbete som avses i 1 mom. ska följande krav iakttas:

- 1) arbetet utförs av sådana yrkesutbildade personer inom elbranschen som har specialutbildning för detta och är förtrogna med arbetsmetoden i fråga,
- 2) för arbetet finns tillräckliga skriftliga anvisningar,
- 3) i arbetet används arbetsredskap och utrustningar som är avsedda för detta och som har konstaterats vara säkra,
- 4) arbetstagarnas och övriga personers säkerhet under arbetstiden har säkerställts med de särskilda säkerhetsåtgärder som förhållandena kräver,
- 5) arbetet ökar inte risken för en explosion eller brand eller någon annan motsvarande risk.

7 §. Arbeten i närheten av elanläggningar

Vid elarbeten, driftsarbeten eller arbeten i närheten av en elanläggning eller vid inträde i eller utträde ur arbetsobjektet ska den som utför arbetet inte oavsiktligt eller ovetande kunna nå oskyddade spänningsförande delar eller komma i närheten av dem. Vid fastställandet av vad som avses med säkert avstånd ska elanläggningens spänningsnivå, arbetsredskapen och arbets sättet beaktas.

Arbetsområdet ska vid behov märkas ut med skyltar och avgränsas med tillförlitliga bommar eller skydd.

Om ett arbetsområde sträcker sig så nära sådana spänningsförande delar av elanläggningen som inte har skyddats mot beröring att elsäkerheten i arbetet kan äventyras, ska dessa delar isoleras på ett tillförlitligt sätt från arbetsområdet eller också ska det som bestäms i 4 och 5 § följas vid arbetet.

8 §. Driftsarbeten

Driftsarbetena på en elanläggning ska utföras med tillräcklig omsorg på så sätt att det inte förorsakar risk för elstöt eller ljusbåge. Vid behov ska förfaranden enligt 4–6 § iakttas.